діяльність необхідно створити умови для акумуляції у банках значних депозитів, щоб забезпечити необхідний обсяг кредитів, котрі мають надавати банки. Для цього необхідно стимулювати формування термінових депозитів, знизити податок на прибуток за процентами на термінові депозити, активно використовувати процентну політику як метод стимулювання розміщення коштів на різні види депозитів,зокрема складні проценти..

3. Покращити регулятивну базу, в тому числі закони, котрі захищають права кредиторів. Так, прийняти Закон України "Про банківське кредитування", НБУ розробити Положення "Про роботу з проблемними кредитами", банкам вдосконалювати внутрішню нормативну базу з питань кредитування та ін.

4. Знизити ціну кредиту та розширити його доступ для ширшого кола клієнтів-корпоративних клієнтів і реального сектора економіки.

Список використаних джерел:

1. Вергелюк Ю.Ю. Банківське кредитування економіки України у посткризовий період [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Вергелюк // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2011. – № 1. – С. 101–109. – Режим доступу : file:///C:/Users/Admin/Downloads/znpnudps_2011_1_12.pdf.
2. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://data.gov.ua/dataset/resource/.
3. Показники банківської системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
4. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів : моногр. / за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Астон, 2012. – 358 с.
5. Гладких Д. М. Ключові проблеми діяльності українських державних банків [Електронний ресурс] / Д. М. Гладких // Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. – 2015. – 20 с. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/derzhavni_banki-fe7dc.pdf.
6. Аналітичний огляд банківської системи України за 2016 р. НРА "Рюрик". – [Електронний ресурс]. – Національне рейтингове агентство "Рюрік". – 2017. – 22 с. – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf.
7. Грошово-кредитна та фінансова статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415.
8. Огляд банківського сектору [Електронний ресурс]. – 2017. – Вип. 2 (лютий). – 10 с. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43633516.
9. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua.

УДК 336.131

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кліві денко Л. М. – к.е.н., доцент
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Сучасний етап становлення Української держави характеризується поступовим перенесенням ваги у процесах прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку територій на місцевий рівень, що вимагає принципового перегляду основних положень функціонування місцевого самоврядування в Україні. При цьому основними принципами реалізації системних перетворень на місцевому рівні має стати врахування фінансових можливостей різних територіальних утворень. У цьому контексті в центрі уваги науковців і практиків перебувають місцеві бюджети. Труднощі формування та виконання місцевих бюджетів в Україні, що спостерігаються протягом останніх років і полягають в обмеженості фінансових ресурсів та низькій ефективності бюджетних видатків, поступово набувають системного характеру. При цьому новації Бюджетного та Податкового кодексів, які позиціонувалися як спрямовані на децентралізацію бюджетної системи держави, не виправили ситуації загалом, а низку проблем на рівні місцевих бюджетів навіть поглибили.

Питанням, пов'язаним з дослідженням концептуальних засад та особливостей формування та виконання місцевих бюджетів присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців та практиків: О. Д. Василика, Ю. А. Глущенко, О. І. Дем'янчук, О. П. Кириленко, І. О. Луніної, К. В. Павлюк, Ю. В. Пасічника, Г. Б. Поляк, О. О. Рябоконь, І. З. Сторонянської О. О. Сунцової, М. М. Трешова, І. В. Ускова, І. В. Форкун та ін. У більшості наукових робіт, що розглядають питання функціонування місцевих бюджетів, у

тій чи іншій формі даються визначення та узагальнюються методичні, інституційні й організаційні аспекти формування та виконання місцевих бюджетів.

Оперативне управління місцевими бюджетами здійснює Державна казначейська служба України (ДКСУ), яка реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів і бухгалтерського обліку виконання бюджетів. Варто зазначити, що в Україні існує низка проблемних питань, що ускладнюють роботу органів ДКСУ у напрямі оперативного управління місцевими бюджетами. До них ми можемо віднести нестабільність в законодавстві України, тобто зміни нормативів відрахувань від загальнодержавних податків, зміни спрямування податків до того чи іншого бюджету, кардинальні зміни до бюджетної класифікації доходів, які відбуваються не з початку бюджетного року, а як правило, вводяться в дію протягом першого кварталу, все це тягне за собою коригування і доопрацювання методологічної і програмно-технічної бази Державною казначейською службою (ці обставини тягнуть за собою значні фінансові витрати на внесення змін у програмне забезпечення).

Недоліки існуючих програмних продуктів, що використовуються органами ДКСУ, які призводять до затримки при надходженні та обробці даних, їх непослідовності, втрати цілісності, дублювання, потенційної неузгодженості на різних рівнях, а також складнощів в управлінні наявними фінансовими ресурсами, формуванні своєчасної і повної звітності, здійсненні оперативного контролю за бюджетними коштами. Тривалість процесу казначейського обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів призводить до виникнення кредиторської заборгованості бюджетних установ, що пов`язано в основному з надходженням коштів та отриманням бюджетними установами рахунків в останні дні грудня після закриття бюджетного року, а, відтак, відповідно, непроведенням платіжних доручень органами ДКСУ. Часті випадки, коли органи місцевої влади приймають рішення з порушенням норм чинного бюджетного законодавства чи рішення органів місцевої влади подається до органів ДКСУ несвоєчасно, а також постійні внесення змін до розписів бюджетів і відповідно до кошторисів та планів асигнувань розпорядників коштів суттєво ускладнюють своєчасність і правильність обліку планових показників як бюджетів, так і розпорядників коштів у фінансових та казначейських органах і як наслідок унеможливлюють належний рівень виконання місцевих бюджетів. Недоопрацювання працівниками органів ДКСУ інструктивного матеріалу в процесі повернення коштів з бюджетів веде за собою несвоєчасне зарахування коштів до бюджетів, що є заборгованістю платників податку, яка, в свою чергу, є порушенням податкового законодавства, що призводить до накладення штрафів на платників податків. Відсутність у розпорядників та одержувачів бюджетних коштів та у органів ДКСУ єдиної методики відображення у бухгалтерському обліку операцій, які здійснюються у бюджетному секторі, що не дозволяє отримувати повну, достовірну та прозору інформацію про фінансовий стан місцевих бюджетів, а органам ДКСУ у повній мірі виконувати їх повноваження [1, с.1414].

Привілеювання трансфертного фінансування, значна кількість учасників процесу та нагромадження документообігу призводить до розбіжностей даних звітності між центральним та територіальними рівнями органів ДКСУ, а також розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, призводить до дисбалансу у зведеному звіті планових показників за доходами та видатками в частині трансфертів між рівнями місцевих бюджетів, яке у свою чергу перешкоджає здійсненню ефективного аналізу та прогнозування стану виконання місцевих бюджетів. Відсутні нормативи термінів розгляду зобов'язань розпорядників бюджетних коштів від моменту реєстрації у системі органів ДКСУ до їх погашення. Наявність таких вимог сприяла б дотриманню бюджетної дисципліни, як розпорядниками бюджетних коштів, так і органами ДКСУ (платежі здійснювалися б з урахуванням пріоритетності видатків та у встановлені терміни), а також дозволяла б прогнозувати стан Єдиного казначейського рахунку та приймати оперативні управлінські рішення в частині залучення і використання тимчасово вільних залишків бюджетних коштів.

Низька ефективність використання коштів місцевих бюджетів через відсутність: стимулів у головних розпорядників коштів щодо ефективного використання коштів місцевих бюджетів; науково обґрунтованих підходів до проведення оцінки ефективності використання коштів місцевих бюджетів; науково обґрунтованих способів прийняття рішень з питань бюджету для вибору оптимального напряму використання коштів місцевих бюджетів в процесі їх виконання. Відсутність кваліфікованих кадрів є дуже актуальною

проблемою для багатьох сфер, зокрема для бюджетної сфери. Недостатній рівень кваліфікації фахівців, що приймають рішення з питань бюджету у зв'язку з плинністю кадрів у бюджетній системі, може призвести до неефективного використання коштів місцевих бюджетів. Недостатній рівень кваліфікації може знизити рівень ретельного обґрунтування використання коштів з огляду на демографічну, соціальну та економічну ситуації [2, с.98].

Отже, удосконалення оперативного управління місцевими бюджетами в Україні повинно базуватись на вирішенні вищезазначених проблем казначейського обслуговування місцевих бюджетів, а також на підвищенні ефективності використання коштів місцевих бюджетів. Основними напрямами підвищення ефективності використання коштів місцевих бюджетів України є: розробка стимулів та мотивація головних розпорядників коштів щодо ефективного використання коштів місцевих бюджетів; визначення науково обґрунтованих підходів до проведення послідовної оцінки ефективності використання коштів місцевих бюджетів; застосування інноваційних підходів щодо прийняття рішень з питань бюджету для вибору оптимального напряму використання коштів місцевих бюджетів в процесі їх виконання.

Список використаних джерел:

1. Кліві денко Л. М. Шляхи оптимізації фінансової політики України в контексті вдосконалення її складових/ Л. М. Клівідекнко // Економіка: проблеми теорії і практики: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. – Т.VI. – Вип.247. – С 1410-1415.

2. Кліві денко Л. М., Красільник Т. В. Інвестиційний клімат в Україні: проблеми сучасності та шляхи його поліпшення / Л. М. Кліві денко, Т. В. Красільник // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково практичної конференції з міжнародною участю «Інтеграційний вибір України: історія, сучасність, перспективи»: м. Вінниця 2012 р. – Тернопіль: Крок, 2012.-Т.І. – С 98-101.

УДК 346.543

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Мацедонська Н. В. – к.е.н., доцент
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Трансформаційні процеси в Україні, спрямовані на побудову нової економіки, супроводжуються проблемними соціально-економічними явищами затяжного характеру. Інвестиційний клімат в Україні продовжує залишатись малопривабливим, в результаті чого відбувається переміщення капіталу із країни, послаблення банківської системи, зростання боргів та боргової залежності вітчизняної економіки від зовнішнього фінансування, розбалансованість торгівельного балансу і державного бюджету, фінансова і економічна залежність від МВФ.

Зауважимо, що активізація саме інвестиційних процесів є основою ринкових принципів роботи та підвищення ефективності системної трансформації вітчизняної економіки. В Україні найдоцільніше залучати наступні типи інвестицій на модернізацію промисловості: інвестиції у фізичний капітал (обладнання, приміщення, розвиток промислової інфраструктури); інвестиції у технологічний капітал (наукові дослідження, інноваційні, конструкторські розробки); інвестиції у людський капітал (на навчання та управління), оскільки людський і соціальний капітал в економічно розвинених країнах забезпечують на сьогоднішній день найвищі темпи економічного зростання. Як свідчить досвід багатьох країн, іноземні інвестиції сприяють більш раціональному використанню матеріальних і нематеріальних національних ресурсів. Так, функціонування іноземних компаній на національному ринку витісняє збиткові національні підприємства, що дозволяє перерозподіляти ресурси поміж рентабельними компаніями із сучасними технологіями виробництва; іноземні інвестиції приводять до підвищення конкуренції на вітчизняному ринку, що стимулює запровадження передової техніки, технологій, інновацій та підвищення ефективності їх діяльності.

Великого значення набувають інвестиції в основний капітал, оскільки вони виступають свідченням зростання матеріально-технічного забезпечення економіки країни (табл. 1).

Збільшення капітальних інвестицій у 2016 та 2017 рр. у порівнянні із попередніми роками пояснюється заходами державного рівня щодо активізації вітчизняного інвестиційного ринку. Так, Верховною Радою України 24.11.2015 р. прийнято закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку